

Školní vzdělávací program pro školní družinu

1. Charakteristika ŠD

Údaje o ŠD

Školní družina je součástí plně organizované školy. Odpolednímu zájmovému vyučování se může věnovat až 180 žáků. Tento počet je rozdělen do jednotlivých oddělení.

Veškeré snažení všech vychovatelek ŠD směřuje k tomu, aby tady bylo dítě spokojené a šťastné.

Materiální a prostorové podmínky ŠD

Jednotlivá oddělení ŠD pracují v samostatných prostorách. Tyto prostory jsou prostorné a splňují hygienické normy. Jedno oddělení využívá i šatnu, která je v přízemí budovy.

Pro hromadné setkávání všech žáků školní družiny se využívá učebna prvního oddělení nebo tělocvična. K činnostem a pobytu se využívají tato sportovní a relaxační zařízení: tělocvična, školní a dětské hřiště, prostory družiny, cvičná kuchyň.

Personální podmínky ŠD

Ve školní družině jsou zaměstnány vychovatelky, které pro výkon vychovatele ve školní družině splňují kvalifikační předpoklady podle § 16 Zákona 563/2004 Sb.

Všechny vychovatelky se podílejí i na dalších činnostech školy, mají dostatečné profesní dovednosti potřebné k profesionální práci s dětmi různého věku. Celoročně se vzdělávají a doplňují si kvalifikaci v různých oblastech. Podílí se na integraci ŠVP do zájmové činnosti.

Vychovatelky mají k dispozici sborovnu v budově školy vybavenou počítači s připojením na veřejnou i školní síť, čehož běžně využívají jak při komunikaci s vedením školy a rodiči, tak při prezentaci své práce (aktuální webové stránky).

Hygienické a bezpečnostní podmínky ŠD

Žáci mají vhodně sestavenou strukturu pracovního a odpočinkového režimu. Jsou dodržovány veškeré podmínky týkající se zdravého prostředí učeben a ostatních prostorů školy. V celé škole je přísně dodržován zákaz kouření, pití alkoholu a požívání jiných omamných látek a škodlivin. Důraz se klade na bezpečnost žáků, ochranu před úrazy, násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.

Ekonomické podmínky ŠD

Všechny ekonomické podmínky jsou zpracovány ekonomickým úsekem školy.
Příležitostně a na základě požadavku přispívá na zajištění činnosti školní družiny SRPŠ.

Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči se neustále rozvíjí. ŠD spolupracuje s rodiči při řešení výchovných problémů žáků.

Rodiče jsou včas a dostatečně informováni o činnosti školní družiny a aktivně se zapojují do akcí (např. výlety, drakiády, pečení perníku a cukroví, tvořivé dílny a sportovních akcí).

Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami spolupracujeme adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou. Dle stupně a charakteru handicapu je umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a jsou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.

Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bereme ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. V případě nutnosti spolupracujeme s odbornými pracovišti a působí pedagogičtí asistenti.

Pro rozvoj talentovaných žáků nabízíme další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

Organizační podmínky ŠD

Všechny organizační podmínky jsou zpracovány v Řádu ŠD, který je přílohou. Tato kritéria jsou závazná pro všechny pedagogy školy, žáky i jejich rodiče.

Podmínky přijímání a průběhu zájmového vzdělávání

ŠD je určena pro žáky ZŠ Žižkova Krnov. Přednost mají žáci nižších ročníků a zaměstnaných rodičů. O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitelka školy.

Oddělení ŠD se naplňuje do počtu maximálně 30 dětí.

Na škole fungují zájmové kroužky, jejichž činnost se prolíná s činností ŠD a je na ně brán ohled při plánování činností ŠD.

Podmínky ukončování zájmového vzdělávání

Všechny podmínky k ukončování zájmového vzdělávání jsou zpracovány v Řádu ŠD.

Podmínky BOZP

ŠD zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální.

Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře.

Podporuje dobré vztahy nejen mezi žáky, zaměstnanci a rodiči, ale i s širokou veřejností.

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna:

- Řádem ŠD
- Školním řádem
- Řády odborných učeben, které využívá pro svou činnost.

2. Charakteristika ŠVP pro ŠD

Hlavní úkoly a významné akce jsou zpracovány do celoročních plánů školy. ŠD umožňuje každému dítěti seberealizaci, kompenzaci jeho možných školních neúspěchů, rozvíjí dovednosti, poznání a vhodné návyky. Zájmové oblasti dělí do šesti oblastí – výtvarná činnost, pracovní činnost, poznávání přírody, společenské dění hudební a pohybové činnosti. Jedná se o řízenou kolektivní, popřípadě individuální činnost. Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil. Převažuje v nich aktivní odpočinek s pohybovými prvky.

Cíleně je vytvářeno zdravé klima v kolektivu, orientace na ekologickou výchovu, na zdokonalování systému preventivní péče a zdravý pohyb dítěte. Zaměření ŠD souvisí se zaměřením ŠVP pro základní vzdělávání.

Cíle ŠVP pro ŠD

- Poskytnout žákům kvalitní a smysluplné využití volného času po vyučování, které směřuje k harmonickému rozvoji osobnosti a snížení rizik výskytu sociálně patologických jevů,
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu (správné sezení, pitný režim, vhodná relaxace, cviky na uvolnění zatěžovaných svalových skupin),
- doplňovat výchovné a vzdělávací poslání školy,
- navazovat systematicky na školní vzdělávací program pro základní vzdělávání,
- poznávat region a vyvíjet činnost směřující k ochraně přírody,
- zařazovat akce a činnosti, které souvisí s rozvojem čtenářských dovedností,
- ukázat žákům jak rozlišit čas práce, odpočinku a relaxace,
- prezentovat práci na veřejnosti.

Klíčové kompetence

V rámci pedagogického procesu ve ŠD se prioritně zaměřujeme na rozvoj následujících klíčových kompetencí.

Kompetence k řešení problémů

- dokáže samostatně vyřešit problém
- nenechá se odradit nezdarem a hledá další řešení
- umí vyhledat informace k řešení problému
- umí využít svých znalostí, dovedností a získaných zkušeností
- dokončí započatou činnost

Kompetence pracovní

- dokáže pracovat podle návodu a instrukcí
- respektuje bezpečnostní opatření
- váží si práce ostatních
- je ohleduplný ke svému zdraví a k přírodě
- umí dodržovat pořádek ve svých věcech
- dokáže prezentovat svou práci

Kompetence k učení

- dokáže pracovat se svým časem
- získané vědomosti uplatňuje v praktických situacích

Kompetence komunikativní

- umí se souvisle a kultivovaně vyjádřit
- nebojí se vyjádřit svůj názor a dovede jej obhájit
- naslouchá názorům jiných a respektuje je
- dokáže vést dialog

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje v kolektivu
- bez problémů komunikuje s dospělým i s vrstevníky
- rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, šikanu a dokáže se bránit nebo vyhledat pomoc
- toleruje odlišnosti jiných lidí
- dokáže se prosadit i podřídit a respektovat druhé

Kompetence občanská

- respektuje odlišnosti osobní, kulturní a náboženské
- podle svých možností – dokáže pomoci v tísni
- uvědomuje si odpovědnost za svá jednání
- zná svá práva a povinnosti
- dodržuje řád ŠD
- chápe a vnímá tradici, historii a kulturu
- uvědomuje si hodnotu věcí

Kompetence k trávení volného času

- zorganizuje si vlastní volný čas
- vybírá vhodné činnosti
- vhodně kombinuje relaxační činnosti, sportovní aktivity a přípravu na vyučování
- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech

Délka a časový plán vzdělávání:

Délka školního vzdělávacího plánu ŠD je sestavena na dobu jednoho vzdělávacího cyklu (10 měsíců) daného školního roku a to pro žáky I. stupně základní školy.

Časový plán zahrnuje všechny okruhy činností ŠD a blíží se tak co nejvíce cílům výchovně – vzdělávacích činností. Školní družina plní výchovně vzdělávací činnost formou sportovně- rekreační činnosti, odpočinku a zájmovou činností.

Příležitostné akce budeme realizovat v rámci celé družiny během celého výchovně vzdělávacího cyklu. Toto uspořádání nám bude umožňovat tvořivě reagovat na změny a na různou skladbu žáků v jednotlivých odděleních.

Provoz ŠD je od 6.00 – 8.00 hod. a odpoledne od 11.30 – 16.30 hod.

Obsahy a formy práce ŠD

Školní družina navazuje na vyučování v základním vzdělávání, má svá specifika, postupy a strategii.

✓ **Pravidelná činnost** – je dána týdenní skladbou činností a rozděluje se na:

- **Odpočinkové činnosti** – klidové činnosti (poslech, individuální hry, četba...) a aktivní odpočinek
- **Rekreační činnosti** – aktivity při pobytu venku nebo v družině, aktivní odpočinek s pohybovými prvky, hry a spontánní činnosti, pohybové a kolektivní hry.
- **Příprava na vyučování** – didaktické hry, tématické vycházky a činnosti, které upevňují a rozšiřují poznatky získané ve školním vyučování.

- **Zájmové činnosti** – hlavní náplň dne v družině, rozdělena do šesti oblastí: výtvarná, pracovní, poznávání přírody, hudební, pohybová a společenského dění.
- Ve ŠD specifikum činnosti obšírněji zpracováváme v zájmových kroužcích: „Bruslení“ na ledě i na kolečkových bruslích, učíme se vařit v „Kuchtíkovi“, hrajeme na zobcovou flétnu ve „Flétničce“, poznáváme město v turistických výšlapech ve „Zvídálkovi“, tvoříme v „Keramice“, sportujeme ve „Sportovních hrách“, tvoříme v „Zábavném tvoření“, cvičíme ve „Zdravotním cvičení“, korálkujeme.

Do kroužků se dle vlastního výběru přihlásí žáci interním zápisním lístkem. Kroužky jsou bezplatné v rámci poplatku za ŠD. Činnost každého kroužku probíhá pravidelně dle týdenní skladby ve stejném dni a čase.

- ✓ **Příležitostní akce** – celodružinové nebo celoškolské akce. Někdy jsou určeny také dětem nenavštěvujícím ŠD, rodičům a široké veřejnosti.

Tyto příležitostní akce se opakují pravidelně každý rok, avšak ne ve stejném čase. Spektrum akcí je široké.

Jako nejúspěšnější akce jsou – tvoření s rodiči dle tématu, družina má talent, noc ve školní družině, tematické vystoupení pro rodiče, turnaj ŠD ve vybíjené, pálení Moreny s vítáním jara, halloweenské svícení a dýňování, masopust, jezdíme plavat na bazén, olympijské hry ŠD v netradičních hrách, čertovské doremi, Mikulášská nadílka, bowling, břišní tance, zumba, návštěva solné jeskyně, poznávací sobotní výlety, besedy o zdravé výživě a zdravém životním stylu, tvořivá práce dle projektu, celodružinové akce – družina se baví, spolupráce a vedení praxe se SPgŠ Krnov, drakiáda, sběr přírodnin pro zvířata, spolupráce s PČR, hasiči, myslivci, adventní plnění + adventní tradice, vánoční besídky, zpívá celá družina – zpěv s klavírem, práce s knihou – spolupráce s městskou knihovnou, dopravní soutěž na kole, návštěva kina a divadla, malujeme pro radost, zábavné odpoledne – den dětí, přátelské setkání, návštěvy s okolními ŠD, opékání špekáčků, zpěv s kytarou, pečení cukroví, zajímavé vaření, diskošou, EBRU tvoření, malování na obličeje, dramatizace pohádky a vystupování na veřejnosti, vodní bitvy a další.

Obsah vzdělávacího programu ŠD

Školní družina má svými prostředky a svým programem navazovat na vzdělávací program základní školy. Vědomosti a dovednosti dále rozvíjet, prohlubovat a upevňovat. Při výběru aktivit a náplní činností vychází ze vzdělávacích obsahů ŠVP ZŠ.

Činnosti příslušející k jednotlivým vzdělávacím oblastem:

Jazyk a jazyková komunikace

- ❖ společná četba
- ❖ rozvíjení motoriky ruky formou soutěží
- ❖ dramatizace, recitace

Matematika a její aplikace

- ❖ rozvíjení logického myšlení prostřednictvím her a soutěží
- ❖ rozvíjení prostorové představivosti formou modelování a práce s materiálem

Člověk a jeho svět

- ❖ vedení dětí k porozumění, úctě, toleranci
 - ❖ vytváření kamarádských vztahů
 - ❖ podpora zdravé soutěživosti
 - ❖ osvojování základů společenského chování
 - ❖ práce v týmu
 - ❖ účast na akcích, které dodržují tradice
 - ❖ objevování kulturních památek kraje
-
- ❖ pravidelný pohyb venku a vycházky do lesa, turistické pochody
 - ❖ sběr přírodnin pro lesní zvěř
 - ❖ získávání vědomostí při soutěžích
 - ❖ pěstování kladného vztahu k přírodě a k její ochraně

Umění a kultura

- ❖ seznamování s různými výtvarnými technikami a materiály
- ❖ výroba upomínkových předmětů
- ❖ pěstování kladného vztahu k uměleckým hodnotám a tradicím (návštěva výstav)
- ❖ společná výzdoba ŠD a prezentace žákovských prací
- ❖ rozvíjení kladného vztahu k hudbě prostřednictvím různých činností

Tělesná výchova

- ❖ nabídka rozmanitých pohybových her a soutěží
- ❖ získávání znalostí o svém vlastním těle prostřednictvím pohybových činností
- ❖ péče o zdravé tělo a vedení ke zdravým životním návykům
- ❖ rozvoj pohybových dovedností

Svět práce

- ❖ seznamování s různými domácími pracemi
- ❖ rozvoj jemné motoriky ruky prostřednictvím zájmových činností
- ❖ vedení k pořádku a systematickosti

4. Hodnocení a autoevaluace práce ŠD

Cílem evaluace včetně hodnocení je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností v ŠD včetně jejích podmínek.

✓ **vnitřní evaluace –**

- průběžné sebehodnocení práce vychovatelek
- hodnocení výchovné práce ŠD vedením školy
- hodnocení klimatu ŠD

✓ **vnější evaluace**

- zpětná vazba ze získaných informací od rodičů a dětí
- hodnocení veřejnosti podle prezentace výsledků ŠD

Techniky evaluace a hodnocení

- průběžné denní hodnocení toho, co se povedlo, co ne a hledání příčin
- neformální povídání o činnostech v ŠD
- zpětná vazba bezprostředních reakcí dětí
- zpětná vazba - zájem rodičů o činnost ve školní družině
- veřejná prezentace výsledků činnosti družiny
- pozorování dětí, rozhovory s dětmi i rodiči
- kontrola vedení školy (hospitace, pozorování, kontrola vedení dokumentace ŠD, diskuse na poradách ŠD)
- každoroční písemné zhodnocení vlastní práce ŠD - přikládá se k výroční zprávě školy
- dotazník